

svět katolickými očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XV, číslo 5

11. 3. 2018 / neprodejné

Z OBSAHU	Prvním oltářem je kříž. Katecheze papeže Františka	04
	Papež Pius XII. – hrdina protinacistického odboje	05
	Nemorální využití biotechnologie – i s dobrými úmysly – je zlo	08
	Kořeny pýchy	10

TRADICE OTCŮ

Z homilií kněze Órigena na třetí knihu Mojžíšovu (kolem 185–253)

Vzpomeňme na našeho pravého velekněze, Pána Ježíše Krista, jak když žil v těle, byl celý rok s lidem, ten rok, o němž sám říká: *Pán mě poslal zvěstovat chudým radostnou zvěst a vyhlásit milostivé léto Hospodinovo a den odpuštění* – a jak v tom roce jedenkrát, v den smíření, vstoupil do velesvatyně; tj. po splnění svého božského poslání vystoupil nad nebesa a vstoupil k Otcům, aby u něho získal smíření pro lidský rod a prosil ho za všechny, kdo v něho věří. (...)

Boží slovo říká: *Velebněz vloží kadidlo na oheň před Hospodina a oblak z kadidla zahalí příkrov, který je na arše úmluvy; a tak nezemře; potom vezme trochu krve z býčka a stříkne ji na příkrov směrem k východu.*

Zde se vysvětluje, jak se ve Starém zákoně konal obřad, jímž se lidé snažili dosáhnout u Boha smíření. Ty však, kterých přišel ke Kristu, pravému veleknězi, jenž ti získal Boží slitování a usmířil tě s Otcem svou krví, nezůstávej u krve tělesné, ale spíše se uč znát krev Slova a slyš, jak ti ono samo říká: *To je má krev, která se za vás prolévá na odpuštění hříchů.*

Není také bez zajímavosti, že se krví býčka kropí směrem k východu. Vždyť právě od východu se ti dostalo smíření. Odtud je totiž muž, zvaný vycházející, který se stal prostředníkem mezi Bohem a lidmi.

Jsi zde tedy zván, abys vždycky hleděl k východu, kde ti vychází Slunce spravedlnosti a kde se ti vždycky rodí světlo. Abys totiž nikdy nechodil ve tmě a aby tě poslední den nezastihl v temnotách. Aby se k tobě nevrátila noc a mrak nevědomosti, ale abys vždy žil ve světle vědění, abys měl pořád jasný den víry a stále setrval ve světle lásky a pokoje.

Uložení ostatků P. Josefa Toufara, Číslo 13. července 2015
Foto: © Petr Homolka / Člověk a víra

Patron trpělivých

Co může dělat chlap v šestadvaceti, kterému právě umřel přísný táta a on sám má život před sebou?

Může hospodařit spolu se sourozenci na rodném statku. Oženit se, mít děti, jít v neděli do hospody, na fotbal. Může si nechat od staršího bráchy vyplatit dědičný podíl a osamostatnit se. Oženit se, mít děti... Může se urputně učit, aby složil přijímačky do primy gymnázia. A nastoupit tam spolu s kluky, kterým by sám mohl dělat tátu.

Může se pokořit a sklonit tak nízko, že se v šestadvaceti učí řešení soustavy dvou rovnic, přítoky Temže nebo Lumírovce jen proto, aby mohl v Kristových 33 letech odmaturovat a vstoupit do semináře. Aby v 38 letech sloužil primiční mši. Aby jej ve 47 letech komunisté umlátili a udělali z něj tak našeho skutečného mučedníka.

Číhoštský zázrak bezpochyby zázrakem byl. P. Josef Toufar jednou svatým bezpochyby bude, i když si na to ještě počkáme. Skutečné kořeny zázraku však neleží v půdě číhoštské, ale v hlíně toho maličkého Arnolce na Vysočině. V půdě, kterou šestadvacetiletý chlap s vystudovanou měšťanskou opustil, aby mohl jít sloužit.

Wikipedie nám v hesle o Arnolci říká, že [Josef Toufar] „byl neprávem obviňován, že tento zázrak připravil on“. To krásně odpovídá myšlení všech totalitních režimů. Za zázrakem podle nich přece někdo musí stát, někdo jej musí připravit! Zázrak nemůže přece existovat sám od sebe, protože pak by jej mocdržící nemohli ovlivnit. Paradoxně na tom něco je. Cesta šestadvacetiletého Josefa ukazuje, že zázrak je sice od Boha, ale ne-

Dokončení na str. 2

Foto: Wikimedia Commons

Autor „Benediktovy cesty“ v ČR

Od 12. do 15. března navštíví Českou republiku americký spisovatel Rod Dreher a v několika městech – Praze, Olomouci, Brně a Českých Budějovicích – představí svou poslední knihu *Benediktova cesta*, kterou filadelfský arcibiskup Charles Chaput před časem označil za úchvatnou, za „provokativní svým obsahem, pronikavou svým vhladem, živou a strhující svým stylem“. Český text vychází v nakladatelství Hesperion, na jehož stránkách (hesperion.cz/dreher) lze získat více informací o jednotlivých přednáškách.

Hesperion

Dokončení ze str. 1

může být bez člověka. P. Josef dost možná o pohybu křížku v číhošťském kostelíku skutečně nevěděl vůbec nic. Ale věděl, že musí opustit relativní jistotu a bezpečí své rodiny a jít tam, kam byl poslán.

Až bude jednou svatořečen, nejspíše bude mít jako mučedník nějaké vznešené portfolio připomínající utrpení obětí komunistického zlořezimu. Mohl a měl by však být patronem trpělivých a poslouchajících. Těch, kdo potřebují odvalu opustit vyšlapanou cestičku a vydat se tam, kam jít mají.

Před 70 lety se oficiálně chopili moci komunisté. Ale smrt P. Josefa Toufara 25. února 1950 je z hlediska lidského života ještě důležitějším, ještě symboličtějším okamžikem. Snad i my budeme mít vždy jeho pokoru a jeho odvalu. Bude me to potřebovat.

*Ing. Hana Lipovská
publicistka, ekonomka*

Památka Panny Marie, Matky Církve, bude závazná pro celou Církev

Z rozhodnutí papeže Františka bude celá Církev latinského obřadu od nynějška slavit památku Nejsvětější Panny Marie, Matky Církve. Dekret Kongregace pro bohoslužbu a svátosti zveřejněný 3. března 2018 určuje, že bude připadat na první pondělí po neděli Soslání Ducha Svatého. Jak připomíná v komentáři k dekretu prefekt kongregace Robert kardinál Sarah, Maria, Matka Církve, byla doposud v tento den připomínána ve dvou místních církvích: v Polsku a v Argentině.

Dekret připomíná genezi kultu P. Marie jako Matky Církve. Např. svatý Augustin nazývá Marii Matkou Kristových údů, neboť skrze svou lásku spolupracovala na novém zrození věřících v Církvě. Svatý Lev Veliký pak zdůrazňuje, že Maria je jak Matkou Krista, tak i údů jeho mystického Těla, tedy Církve. V Janově evangeliu (Jan 19,25) čteme o Mariině přijetí odkazu Synovy lásky, když přijala všechny lidi, zosobněné v milovaném učedníku, jako děti, které mají být obnoveny k božskému životu. Rozvoj tohoto kultu vrcholí oficiálním prohlášením P. Marie Matkou Církve, k němuž přikročil papež Pavel VI. při zakončení třetího zasedání Druhého vatikánského koncilu, 21. listopadu 1964.

Vatikánský dekret dodává, že zavedením této nové závazné památky do liturgického kalendáře chce papež František podpořit růst mateřského citění v Církvě a rozvoj autentické mariánské zbožnosti.

Ra Vat

Stanislav Příbyl k aktuální politické snaze o zdanění restitucí

Generální sekretář ČBK Stanislav Příbyl se vyjádřil k rozhodnutí vlády podpořit komunistický návrh na zdanění částečného majetkového narovnání:

„Ke snahám o zdanění není žádný důvod. Tzv. církevní restituce v současné podobě zákona a podepsaných smluv jsou výhodné pro stát a společnost. Opakovaně jsme prokázali, že nejsou nadhodnocené, a každý se o tom může přesvědčit na našem webu Cirkev.cz.

V neposlední řadě zdůrazňujeme, že podepsané smlouvy se mají v právním státě ctít. Pokus vynucovat korekci smluvně garantovaného právního stavu bez toho, že by se s druhou stranou jednalo, je deformací právního prostředí; kvalita tohoto prostředí pak vypovídá i o kvalitě demokracie.

Část tzv. restitucí v podobě náhrady za historický majetek, který nemůže být církvím v ČR vydán, není žádný dar či něco podobného. Je to částečná náhrada za komunisty zabavený majetek určený k obživě kněží a řeholníků v tehdejší Československu.

Komunističtí předkladatelé (sic!) návrhu se tímto pokusem o zdanění údajně snaží o spravedlivou podobu tzv. církevních restitucí. Jejich posuzování toho, co je spravedlivé a nespravedlivé, dle nás nestojí na reálných faktech a nemá žádnou oporu plynoucí z historie či snahy o dosažení kompromisu mezi nápravou prokazatelných křivd a možnostmi státního rozpočtu.“

Církev.cz

Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Arcibiskup Chaput: „Fides et ratio“ jako protilátka na dnešní krizy pravdy

Před dvaceti lety vydaná encyklika *Fides et ratio* je prorockým dokumentem. Jan Pavel II. se v ní konfrontuje s krizí pravdy v katolické církvi – soudí arcibiskup Charles Chaput, metropolita Filadelfie a předseda komise amerického episkopátu pro laiky, manželství, rodinu a mládež. V rozhovoru pro agenturu CNA poukazuje na to, jak je pro víru důležité jasné a zralé myšlení. Je to stejně podstatné, jako nejhlubší náboženské cítění. Tím spíše, že myšlení má vliv také na naše chápání svědomí.

Arcibiskup Chaput poukazuje na to, že křesťanská víra je něčím víc než dobrá vůle a svědomí nelze redukovat na soukromé mínění. Zdravé svědomí potřebuje dobrou formaci, jinak funguje jako alibi. Dnešní svět je velmi složitý a je stejně důležité jako nesamozřejmé naučit se myslet katolickým způsobem, být zakotveni v učení Církve, dodává arcibiskup. Problémem současného katolicismu je to, že nejméně poslední dvě generace se zanedbává katecheze a svědomí mnoha katolíků nedostalo správnou formaci. Zároveň se objevuje postulát, že hlavní morální dilemata mají být řešena ve svědomí jednotlivce. Arcibiskup Chaput proto vybízí k čerpání z dobrých katolických textů a z života podle toho, co Církev vždy učila. Podle Mons. Chaputa se dnes Církev potýká se silným pocitem nejistoty. „Myslím, že mnoho pastýřů a teologů Církve dnes ztratilo důvěru v racionálnost víry a věrohodnost Božího slova... Hledají proto útočiště v humanitární a sociální činnosti,“ podotýká. Protílátkou na současnou krizi je podle něho právě encyklika Jana Pavla II. *Fides et ratio*. Připomíná nám totiž, že musíme myslet po křesťansku: usilovat o hloubku, věrnost a rigoróznost.

Ra Vat

Prezident republiky zaslal dopis papeži Františkovi

Prezident republiky Miloš Zeman zaslal ve čtvrtek dne 1. března 2018 dopis Jeho Svatosti papeži Františkovi.

Vaše Svatosti,

dovolte mi předat Vám srdečné pozdravy z Prahy a současně Vám nabídnout v roce, kdy si v naší zemi připomínáme výročí mnohých významných událostí, které v minulém století ovlivnily náš národ i českou katolickou církev, své osobní svědectví o působení našeho statečného spoluobčana Dominika Duky.

Jeho Eminence Dominik kardinál Duka je v České republice mimořádně významným představitelem katolické církve a je to též do značné míry právě jeho zásluhou, daří-li se nám postupně odstraňovat bariéry po dlouhé roky existující mezi církví a státem v naší zemi.

V nelehkých dobách před rokem 1989 patřil kardinál Duka k bojovníkům proti zvůli totalitního režimu, za což byl perzekvován, a dokonce i vězněn spolu s dalšími významnými českými disidenty. Do dnešní doby se oprávněně těší v široké společnosti pověsti vysoce morální osobnosti a neochvějného bojovníka za pravdu. Také proto se dostává panu kardinálovi četných ocenění až po to v naší zemi nejvýznamnější, kdy v roce 2016 za své nezpochybnitelné zásluhy obdržel nejvyšší státní vyznamenání Řád bílého lva I. třídy.

Vaše Svatosti, kardinál Duka, jak jsem měl možnost jej osobně poznat, svou činností nejen důstojně naplňuje odkaz a poslání katolické církve, ale je též neúnavným šířitelem hodnot, které jsou v české společnosti neoddelitelně spojovány s obrazem čestného a morálně pevného člověka.

S výrazem nejhlubší úcty

Miloš Zeman
prezident České republiky
<https://www.hrad.cz>

SLOVO KNĚZE

V postní době se více modlíme a více pamatujeme na trpící. Zájem o ty, kdo nespravedlivě trpěli či trpí, projevují i politici a média. Okamurovo zlehčování koncentráku v Letech vzbudilo velkou nevoli mezi lidmi i ve Sněmovně. Noviny těchto dnů plní články o chudácích bez domova, kteří padli za obětí velkým mrazům, a také o hrozných vraždě slovenského novináře a jeho snoubenky spolu s dohady o míře vlivu kalábrijské mafie. Jsou to jistě vážné věci, které vyžadují zamýšlení a případně nějakou reakci, ať už v podobě protestu, pomoci či modlitby za postižené.

Je tu však také velká skupina trpících, o kterých se politici ani hlavní média nezmiňují a kterých se nezastávají. Jsou to děti zabíjené ještě v lůnech svých matek... a pak i ty maminky, mnohdy k potratu dohnané, které si to vyčítají a trápí se tím, co dopustily. V Poslanecké sněmovně máme devět politických stran. Která z nich má v programu obranu těchto maličkých? A který poslanec či senátor se chce pustit do boje za obnovení a zajištění práva na život pro všechny? Ticho po pěšině.

A média? Proč neinformují (alespoň občas), že i dnes bylo u nás zabito přes padesát dětí a zraněno na těle i na duši stejně tolik matek? Proč neapelují na společnost, aby tato hrůza přestala? A proč nepovzbuzují doktory, kteří to dělají, aby se nebáli uplatnit výhradu svědomí a odmítli to, co je v příkrém rozporu i s Hippokratovou přísahou? Bohužel též tady se „korektně“ mlčí.

Včera padesát, dnes padesát, zítra padesát... každý den teče nevinná lidská krev. Počet evidovaných umělých potratů sice pomalu klesá, ale podstata problému se neřeší: základní právo na život je upřeno těm nejmenším z nás a oni jsou v našich nemocnicích legálně zabíjeni. Zastat se jich můžeme na Národním pochodu pro život a rodinu. Modleme se a přidejme se.

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy*

PRVNÍM OLTÁŘEM JE KŘÍŽ

Katecheze papeže Františka na generální audienci

Foto: <https://pixabay.com> (CC0 Public Domain)

Drazí bratři a sestry, dobrý den! Pokračujeme v katechezi o mši svaté. Po bohoslužbě slova, které jsem se věnoval v minulých katechezích, následuje další konstitutivní součást mše, kterou je eucharistická liturgie. V ní Církev posvátnými znameními zpřítomňuje Oběť nové smlouvy zpečetěné Ježíšem na oltáři kříže (srov. *Sacrosanctum concilium*, 47). Prvním oltářem byl totiž kříž, a když přistupujeme k oltáři sloužit mši, pamatujeme na oltář kříže, kde byla přinesena první oběť. Kněz, který ve mši reprezentuje Krista, koná to, co učinil samotný Pán a světil učedníkům na poslední večeři: vzal chléb a kalich, vzdal díky, dal učedníkům a řekl: „Vezměte a jezte... pijte: toto je moje tělo... toto je kalich mé krve. To činíte na mou památku.“

Lid Boží přináší dar chleba a vína

Církev, poslušná Ježíšova příkazu, uspořádala slavení eucharistie tak, že odpovídá slovům a gestům, která učinil on v předvečer svého umučení. Při přípravě darů se přináší k oltáři chléb a víno, tedy prvky, které Kristus vzal do svých rukou. V eucharistické modlitbě vzdáváme

díky Bohu za dílo vykoupění a přinesené dary se stávají tělem a krví Ježíše Krista. Následuje lámání chleba a přijímání, při kterém znovu prožíváme zkušenost apoštolů, kteří přijali eucharistické dary z rukou samotného Krista (srov. *Všeobecné pokyny k Římskému misálu*, 72).

V plodech země a lidské práce se věřící v poslušnosti božskému Slovu stávají obětí, která se líbí Bohu, Otci všemohoucímu, jenž ji přijímá k dobru celé své svaté Církve.

Prvnímu Ježíšovu gestu: „vzal chléb a kalich vína“ proto odpovídá příprava darů, která je první částí eucharistické liturgie. Je chvályhodné, když dary přináší knězi sami věřící. „Ačkoli chléb a víno určené k bohoslužbě už nepřináší ze svého jako kdysi, přece si tento obřad uchovává svůj duchovní smysl a význam“ (tamtéž, 73). V této souvis-

losti je příznačné, co při svěcení nového kněze pronáší biskup, když mu předává chléb a víno: „Přijmi dary svatého lidu k eucharistické oběti“ (*Římský pontifikál*, Svěcení biskupů, kněží a jáhnů). Je to tedy lid Boží, který přináší dar chleba a vína, položených na oltář, klade věřící lid svoje dary do rukou kněze, který je uloží na oltář či stůl Páně, „který je centrem celého slavení eucharistie“ (*Všeobecné pokyny k Římskému misálu*, 73). Středem mše je oltář a oltářem je Kristus. Stále je třeba hledět na oltář, který je středem mše. V „plodech země a lidské práce“ se proto věřící v poslušnosti božskému Slovu stávají „obětí, která se zalíbí Bohu, Otci všemohoucímu“, jenž ji přijímá „k dobru celé své svaté Církve“ [české znění Římského misálu: „ke své slávě a k spáse světa“ – poznámka překladatele]. „Život věřících, jejich chvála, jejich utrpení, jejich modlitba, jejich práce jsou spojeny s Kristovou chválou a modlitbou, s jeho utrpením a prací i s jeho bezvýhradnou obětí, a tím získávají novou hodnotu“ (*Katechismus katolické církve*, 1368).

Pán žádá málo a dává mnoho

Náš dar je zajisté maličkost, ale Kristus potřebuje tu trošku. Pán žádá málo a dává mnoho. Chce po nás dobrou vůli ve všedním životě, žádá otevřené srdce a snahu, abychom byli lepší a mohli přijmout jeho samotného, který se nám dává v eucharistii. Chce od nás tyto symbolické dary, které se stávají jeho tělem a krví. Znamením tohoto modlitebního úkonu obětování je kadidlo, jež je stráveno v ohni a jeho dým stoupá vzhůru. Ve sváteční dny se okouřením darů, kříže, oltáře, kněze a kněžského lidu zviditelňuje spojení toho všeho s Kristovou obětí (srov. *Všeobecné pokyny k Římskému misálu*, 75). Nezapomeňme, že oltář představuje Krista. Vždycky však ve vztahu k prvnímu oltáři, kterým je kříž. A na tento oltář, kterým je Kristus, klademe

tu trochu svých darů, chléb a víno, jež se rozmnoží a stanou samotným Ježíšem, který se nám dává.

Naše chudoba za jeho bohatství

To všechno vyjadřuje také modlitba nad dary, v níž kněz prosí Boha, aby přijal oběť své Církve, a poukazuje na podivu-

hodnou výměnu naší chudoby za jeho bohatství. V chlebu a vínu nabízíme Bohu svůj život, aby byl proměněn Duchem Svatým v Kristovu oběť a spolu s ním se stal jedinou duchovní obětí, která se zalíbí Otcí. Tím se uzavírá příprava darů a jsme disponováni k eucharistické modlitbě (srov. tamtéž, 77).

Spiritualita sebedarování, které nás učí tato část mše, ať osvěcuje naše dny, vztahy s druhými, naše jednání i trápení, která nás potkají, a pomáhá nám budovat pozemskou obec ve světle evangelia.

Přeložil P. Milan Glaser SJ

Radio Vaticana

(Mezitimulky redakce)

PAPEŽ PIUS XII. – HRDINA PROTINACISTICKÉHO ODBOJE

Papež Pius XII. bývá obviňován, že spolupracoval s nacisty, případně mlčel k jejich zločinům, zejména k vyraždění evropských Židů. Toto klišé se objevuje i při výuce dějepisu ve školách nebo v mediální sféře. Jde ovšem o hrubou falzifikaci dějin. Archivní dokumenty naopak dokazují, že Pius XII. patřil mezi statečné odpůrce nacismu, který se mimo jiné podstatně zasloužil o záchranu většiny římských Židů.

Pius XII., občanským jménem Eugenio Pacelli, se narodil roku 1876 v římské aristokratické rodině, jež byla po generace ve službách Svatého stolce. Po kněžském svěcení se oddal diplomatické dráze, roku 1917 přijal biskupské svěcení a stal se nunciem v Německu, kde setrval do roku 1929, kdy byl odvolán do Vatikánu. Papež Pius XI. ho roku 1930 jmenoval státním sekretářem. V této funkci se významně podílel roku 1937 na koncipování protinacistické encykliky Pia XI. *Mit brennender Sorge*.

Postoj Pia XII. k nacismu

2. března 1939 byl kardinál Pacelli zvolen papežem a přijal jméno Pius XII. Německý deník *Berliner Morgenpost* tuto volbu hned následující den komentoval slovy: „Němci si vůbec necení volby Pacelliho, protože jako biskup i jako kardinál vystupoval proti národnímu socialismu.“

1. září 1939 vypukla válka. Již v říjnu vydává Pius XII. encykliku *Summi Pontificatus*, která odsuzuje její rozpoutání. Papež v tomto dokumentu vyjadřuje také svůj soucit a sepětí s napadeným polským národem. Odvolává se na novozákonní citát „zde už není Řek, ani

Papež Pius XII. Foto: Wikipedia

Žid...“ a dává najevo, že slovo „Žid“ používá v kontextu odmítnutí rasismu. Varuje také před nacistickými teoriemi, v nichž vidí počátek „hodiny temnoty“. Americký deník *New York Times* na své první straně takto komentuje text encykliky: „Papež odsuzuje diktátory, narušitele smluv a rasismus.“

Encyklika byla natolik jednoznačná, že spojenecká letadla její text shazovala na Německo se záměrem vyvolání protinacistických nálad. Některé prameny také sdělují, že byl podniknut pokus provést nad Hitlerem exorcismus na dálku.

Papež se nabídl jako prostředník kontaktů německé protihitlerovské opozice s Anglií a Francií. Apoštolský stolec organizuje pomoc uprchlíkům. Otevírá pro ně na celém světě své prostory v budovách diplomatického zastoupení Vatikánu, dokonce i v tak exotických místech, jako v Šanghaji nebo na Haiti.

V lednu 1940 papež vydává instrukci vatikánskému rozhlasu, aby ve svém vysílání poukazoval na strašlivá zvěrstva nacistů v okupovaném Polsku proti Židům i Polákům. *Jewish Advocate*, vycházející v americkém Bostonu, psal o těchto pořadech vatikánského rozhlasu, že „otevřeně odsuzují německé zločiny, páchané nacisty v Polsku a potvrzují tak, že tyto krutosti urážejí morální svědomí lidstva“. A *New York Times* napsal: „Vatikán promluvil s autoritou, kterou nelze zpochybňovat, a potvrdil nejhorší zvěsti o teroru, které vystupují z polské temnoty.“ *Manchester Guardian* nazval vatikán-

Foto: <https://pixabay.com> (CC0 Public Domain)

ský rozhlas „nejmocnějším zastáncem týraného Polska“.

Papež při audienci, udělené německému ministru zahraničí Ribbentropovi (byl to jediný vysoký nacistický funkcionář, jehož Pius XII. přijal), mu přečetl seznam hitlerovských zločinů. *New York Times* takto komentoval tuto událost: „Papež promluvil k Ribbentropovi plamennými slovy a bránil Židy v Německu a v Polsku.“

Roku 1942 Pius XII. posílá nuncia do Vichy, tehdejšího hlavního města poražené Francie, aby protestoval proti „nelidským zatýkáním a deportacím Židů do Slezska a do Ruska“. *New York Times* píše: „Papež se zasazuje za Židy určené k deportaci z Francie.“

Tichá forma protestu s ohledem na oběti

Tato intervence velice rozzuřila Němce. Goebbelsova propaganda rozšířila na oplátku 10 milionů exemplářů brožury, která ostře napadá Pia XII. a nazývá ho „prožidovským papežem“.

V červenci byl publikován – papežem inspirovaný – pastýřský list holandských biskupů, odsuzující „nemilosrdné a nespravedlivé zacházení se Židy“. Bohužel výsledky byly zcela opačné od zamýšlených. Hitlerovci okamžitě zatýkají a odvázejí do Osvětimi několik stovek katolických konvertitů ze židovství (mezi

nimi i svatou Edith Steinovou). Celkový počet deportovaných osob židovského původu je značně vyšší než v jiných zemích (79 procent). Papež proto ničí již připravenou encykliku, odsuzující nacistické zločiny, a vysvětluje to následovně: „Jestliže list holandských biskupů stál život 40 tisíc osob, to můj protest by mohl způsobit smrt 200 tisíc obětí. Nemohu si dovolit takto riskovat. Je lépe veřejně

Často je bolestné a těžké rozhodnout, co vyžaduje situace: zdrženlivost a tichou opatrnost, nebo naopak jasné slovo a energickou aktivitu?

zachovat mlčení a dělat to, co jsme dělali dosud – to znamená udělovat všechnu možnou pomoc těmto ubohým lidem.“

Také v promluvě ke kardinálům oznámil, že jeho činnost ve prospěch Židů bude mít od nynějška tichou formu. Je to „v zájmu samotných obětí, abychom nedělali jejich situaci ještě těžší a nesnesitelnější“.

Biskup Jean Bernard z Lucemburku, vězeň koncentračního tábora Dachau, informuje tajně Vatikán, že „jakmile se objeví protesty, situace vězňů se rapidně zhorší“. O rok později papež napíše:

„Často je bolestné a těžké rozhodnout, co vyžaduje situace: zdrženlivost a tichou opatrnost, nebo naopak jasné slovo a energickou aktivitu?“

Tento postoj vystavil později papeže obviněním, že „neexkomunikoval nacisty“ a „mlčel“. Vrchní rabin Dánska Marcu Melchior potvrzuje po létech: „Kdyby papež promluvil, Hitler by pravděpodobně provedl masakry více než 6 milionů Židů a určitě desetkrát deset milionů katolíků.“

Pinchas Lapide, židovský historik, cituje výpověď jednoho Žida, která je plně ve shodě s takovým chápáním problému: „Nikdo z nás si nepřál, aby papež mluvil otevřeně. Všichni jsme byli uprchlíky a nechtěli jsme, aby se na nás obracela pozornost. Gestapo by jenom zintenzívnilo své pátrání.“

Paní Ferrere jménem Červeného kříže v Ženevě se vyslovila v podobném tónu roku 1943: „Protesty nic nepomohou, naopak se mohou stát velmi špatnou službou pro ty, kterým měly pomoci.“

Pius XII. žádá kostely a kláštery, aby poskytovaly úkryty Židům. Posílá též tajný list biskupům, aby dávali řeholním domům dispens od klauzury za účelem úkrytu pro Židy. Hitlerovská vnitřní analýza napsaná ústředím gestapa v Berlíně takto hodnotí činnost papeže: „Jeho řeč byla jedním dlouhým útokem na všechno to, co my požadujeme... Výrazně zaujímá pozice na straně Židů. Obviňuje německý lid z nespravedlnosti vůči Židům a stává se tak mluvčím židovských válečných zločinců.“

Jediný hlas odporu

Pius XII. vyhlašuje totiž na Hod Boží vánoční roku 1942 poselství, v němž odsuzuje nacistické zločiny a mluví o „stovkách tisíc lidí vražděných bez jakékoliv osobní viny pouze z důvodů národnostní nebo rasové příslušnosti...“ *New York Times* to komentuje takto: „Hlas papeže je jediným hlasem odporu. Zaznívá v době, kdy celý kontinent mlčí.“

V únoru 1943 velký rabin chorvatského Záhřebu Miroslav Freiberger děkuje papeži za pomoc při emigraci židovských dětí do Turecka. Pius XII. prostřednictvím svého internuncia Angela Roncalliho (pozdějšího papeže Jana XXIII.) intervenoval u turecké vlády, aby se nebála

přijmout lodě s židovskými dětmi z Balkánu, jimž hrozila deportace do Osvětimi. Turci původně odmítali tyto děti vzít do země, protože měli strach z nacistického Německa.

5. května 1943 rozesílá Státní sekretariát Svatého stolce memorandum všem vládám světa, v němž upozorňuje na existenci vyhlazovacích táborů pro Židy na území okupovaného Polska a na jejich vraždění v plynových komorách. Vatikán se stal prvním státem světa, který otevřeně informoval o existenci těchto míst likvidace Židů. V té samé době ale americký ministr zahraničí Cordell Hull sděluje polské exilové vládě v Londýně, že „nejsou dostatečné důkazy pro to, aby se ospravedlnila deklarace poukazující na popravu v plynových komorách“.

2. června téhož roku ve svém veřejném vystoupení papež řekl: „Chtěl bych obrátit vaši pozornost na současný tragický osud Poláků... Prosíme Královnu nebes, aby těmto tak těžce zkoušeným lidem, jakož i všem jiným, kteří musí pít tento kalich hořkosti války, dopřála lepší budoucnost podle jejich oprávněných tužeb a velikosti jejich obětí v Evropě, obnovené na křesťanských principech v jednotě států osvobozených od bludů a pokřivení minulosti.“

11. června téhož roku Meir Touval-Weltmann (člen komise pro pomoc evropským Židům) předává arcibiskupu Roncallimu poděkování za pomoc Svatého stolce při záchraně Židů na Slovensku a v Chorvatsku.

Pomoc Židům v Římě

V září 1943 Němci vstupují do Říma. Žádají od Židů výkupné ve výši milionu lir a jistého množství zlata, jinak prý budou všichni deportováni do koncentračního tábora. Peníze byly shromážděny, ale chybělo 15 kg zlata. Rabín Říma Izrael Zolli se obrací na papeže, který nezavhal: výkupné bylo zapláceno. Nebyl zřejmý zdroj původu zlata, ale mluvilo se o tom, že papež přikázal roztavit některé liturgické nádoby.

Němečtí nacisté však i přesto, že římské Židy výkupné zaplatili, zahájili jejich deportace. Papež vydal okamžitě příkaz, aby je církevní instituce ukrývaly. V samotném Římě 155 klášterů poskytovalo

útočiště židovským rodinám i jednotlivcům. Téměř 3 tisíce Židů se schovávalo v papežově letním sídle Castel Gandolfo, přímo v jeho apartmá se schovávala rodina s těhotnou ženou, další byli skryti v samotném Vatikánu, ve sklepích Papežského biblického institutu a na Gregoriánské univerzitě.

1. září Pius XII. odsuzuje zabíjení postižených osob nacisty v rámci programu eutanazie: „Běda těm, kteří budují svou moc na nespravedlnosti! Běda těm, kteří týrají a mučí bezbranné a nevinné, protože na sebe svolávají Boží hněv!“

Židé si budou vždycky pamatovat, co pro ně v těchto strašlivých letech Církev v čele s papežem udělala.

Vyjádření vděčnosti ze strany Židů

24. září téhož roku Světový židovský kongres (USA) děkuje apoštolskému delegátovi Svatého stolce v Londýně za záchranu 4 tisíc Židů z ostrova Arbe: „Jsme si jisti, že úsilí Vaší Svatosti a Apoštolského stolce se staly příčinou tohoto šťastného řešení, proto bychom Vám a Svatému stolci chtěli vyjádřit své nejsrdečnější poděkování.“

V listopadu Pius XII. posílá Adolfu Hitlerovi list, v němž kategoricky odsuzuje masové vraždy Židů. Po osvobození Říma roku 1944 skupina Židů navštěvuje papeže, aby mu poděkovala. Díky jeho úsilí se v Itálii zachránilo 80 procent tamních Židů, zatímco v ostatní Evropě pouze 20 procent. Piovi XII. byla pořízena speciální pamětní deska v Muzeu osvobození v Římě, kde jsou napsána tato slova: „Sjezd delegátů italských židovských komunit... cítí hlubokou povinnost vzdát hold Jeho Svatosti a vyjádřit pocit vděčnosti všech Židů za to, že Církev poskytla důkazy lidského bratrství v čase pronásledování, kdy jejich život byl ohrožen nacistickým a hitlerovským barbarstvím. Mnoho kněží trpělo ve vězeních a koncentračních táborech za to, že poskytovali pomoc Židům... Židé si budou vždycky pamatovat, co v těchto strašlivých letech Církev v čele s papežem pro ně udělala.“

Protestní dopisy

Svatý stolec prostřednictvím Státního sekretariátu zaslal Hitlerově vládě stovky protestních dopisů proti deportacím Židů, pronásledování katolíků a porušování práv člověka. Všechny zůstaly bez odpovědi. Větší úspěch zaznamenal papež svými intervencemi u maďarského regenta Miklóse Horthyho, když roku 1944 Německo požadovalo deportace maďarských Židů. Horthy Piovi XII. vyhověl, nicméně na podzim byl svržen Hitlerovým agentem Szálasiem, jenž nařídil transporty Židů do Osvětimi. Vatikán protestoval, nuncius Angelo Rotta ve spolupráci s Červeným křížem a švédským diplomatem Raulem Wallenbergem organizoval vydávání pasů občanům židovského původu. Rovněž na Slovensku vatikánský diplomat Burzio na popud Pia XII. vyvíjel roku 1943 nátlak na prezidenta Tisa, aby zastavil již probíhající deportace, což se také stalo. V Chorvatsku diktátor Pavelič sice nunciu Marconemu slíbil, že jeho režim nebude organizovat deportace, slib ale nedodržel. Marcone poté spolupracoval s vrchním rabínem Freibergem na vydávání vystěhovalcům pasů židovským občanům.

Papež Pius XII. tedy nejenže nemlčel o hitlerovských zločinech, ale hlasitě a důrazně je odsoudil. Před ještě ostřejším odsouzením ho zastavila starost o osudy té části židovské populace, která nalezla útočiště před deportacemi v církevních zařízeních. Židovské organizace si toho byly vědomy, proto po válce zahrnuly Pia XII. mnoha projevy uznání za jeho postoj a aktivitu.

*PhDr. Radomír Malý
Dokončení příště
(Mezitulky redakce)*

*PhDr. Radomír Malý,
historik a publicista*

Použitá literatura

Blet Pierre: *Pius XII.*, Maticе cyrilometodějská 2001, Olomouc
Hesemann Michael: *Die Dunkelmaenner*, Augsburg 2007
Lapide P. E.: *The last Popes and the Jews*, London 1967
Rhodes Antony: *Il Vaticano e la dittature 1922-45*, Milano 1973
Tornielli Andrea: *Pius XII., papież Żydów*, Warszawa 2004

NEMORÁLNÍ VYUŽITÍ BIOTECHNOLOGIE – I S DOBRÝMI ÚMYSLY – JE ZLO

Měli by křesťané reagovat na neetické využívání biotechnologie zoufalstvím a rezignací, nebo nadějí a odhodláním?

V posledních deseti letech jsem psala a přednášela o katolickém pohledu na pozoruhodný a děsivý svět biotechnologie. Mnohokrát jsem se cítila jako Frodo Pytlík před branami Mordoru, v zoufalství a hrůze hledící na Horu osudu. Nikdy jsem to nepocítovala intenzivněji než v uplynulých několika měsících. Řada novinových titulků v poslední době ve mně znovu vzbudila pocit beznaděje tváří v tvář nekončícímu útoku moderních biotechnologií na důstojnost lidského života.

Pokusy s lidskými embryi

Pochmurná nálada se dostavila, když bylo oznámeno, že švédský vědec upravuje DNA zdravých lidských embryí. Fredrik Lanner, vývojový biolog, používá novou technologii úpravy genů zvanou CRISPR k zablokování některých genů u zdravých lidských embryí, aby zjistil, jak tyto geny ovlivňují vývoj. Se svým týmem záměrně upravuje jinak zdravá IVF embrya, takže se nemohou správně vyvíjet.

Když reportér pozoroval genetické manipulace s pěti darovanými IVF embryi, jedno nepřežilo proces rozmrazování a jedno zahynulo poté, co do něj byla injekcí vpravena látka pro experimentální úpravu genů. Jedno ze tří embryí, která přežila, se nadále dělilo, ale ne dlouho. Všechna embrya měla být podle švédských zákonů zničena dříve, než dosáhnou stáří 15 dnů. Lanner trvá na tom, že jeho výzkum je velmi důležitý pro pochopení vývoje člověka, což následně objasní problémy s neplodností a onemocněními.

Lannerova práce silně znervózňuje mnoho etiků a vědců. Jennifer Doudnaová, jež se podílela na vytvoření metody CRISPR, spolu s dalšími různými vědci vyzvala k dobrovolnému moratoriu na

jakékoli úpravy lidských embryí z obavy, že to povede ke vzniku geneticky modifikovaných dětí. Marcy Darnovská z levicově orientovaného Centra pro genetikou a společnost vysvětluje, proč se ona a její organizace tak hlasitě zasazuje proti modifikaci lidských embryí. V rozhovoru pro NPR řekla: „Vytváření geneticky

Foto: Wikimedia Commons

Vytváření geneticky modifikovaných lidských embryí je velmi nebezpečné. Jde o trvalé a zřejmě nevratné změny, jejichž důsledky nejsme s to dohlédnout.

modifikovaných lidských embryí je ve skutečnosti velmi nebezpečné. ... Když upravujete geny lidských embryí, znamená to, že změníte geny každé buňky v těle každého potomka, každé budoucí generace této lidské bytosti. Jedná se tedy o trvalé a zřejmě nevratné změny, o nichž zatím prostě nevíme, co by znamenaly.“

Rizika metody MR

Pak bylo zveřejněno, že americký lékař odcestoval do Mexika, aby vytvořil první

dítě záměrně upravené tak, aby mělo tři genetické rodiče. Tato technika, chybně označovaná „náhrada mitochondriální DNA“ neboli MR, má eliminovat přenos genetického onemocnění prostřednictvím mitochondrií. Mitochondrie jsou malé, ale početné orgány nacházející se mimo jádro v cytoplazmě našich buněk, kde tvoří energii. Mají vlastní DNA, zvanou mtDNA. MtDNA dědíme výhradně po matce. Žena, která nese škodlivou mutaci ve své mtDNA, ji přenesou na své potomky.

Existují různé techniky MR, které v procesu IVF „nahrazují“ mitochondrii ženy s mitochondriálním onemocněním mitochondriemi pocházejícími od dárkyně. MR v podstatě vytváří geneticky upravené embryo s genetickým materiálem tří lidí, jednoho muže a dvou žen.

V případech MR byly provedeny jen omezené studie na primátech, než byla tato technika ve Velké Británii schválena pro použití na klinikách asistované reprodukce. Není toho mnoho známo o složité komunikaci mezi DNA v buňčném jádře a DNA v mitochondriích, a tak je k dispozici jen málo údajů o důsledcích nesouladu mezi jadernou DNA a mtDNA.

Také při všech technikách MR se přesouvá z buňky do buňky jádro, nikoliv mitochondrie – a z toho důvodu je „náhrada mitochondriální DNA“ chybným pojmenováním. MR je tím pádem technikou příbuznou klonování, při kterém je také přeneseno jádro z jedné buňky do druhé, aby se vytvořil nový organismus. MR s sebou nese podobná rizika. Vědci se obávají o zdraví takto vytvořených dětí.

Dr. Paul Knoepfler, významný badatel zkoumající kmenové buňky, v otevřeném dopise britskému parlamentu varoval: „I kdyby nám tato technologie hypoteticky mohla pomoci předejít tomu, aby

se u některých lidí objevilo mitochondriální onemocnění (a důraz kladu na slovo kdyby), rozhodujícím faktorem je, že pravděpodobně existuje stejně taková nebo ještě větší pravděpodobnost, že se tak budou tragicky vytvářet velmi nemocné nebo mrtvé děti.“

MR je také zárodečnou genetickou modifikací, což znamená, že každé děvče, které se díky této technice narodí, předá svou genetickou modifikaci svým dětem.

Nedávný výzkum popsany v časopise *Nature* ukazuje, že MR po sobě zanechává malé procento zmutovaných mitochondrií, a tyto zmutované mitochondrie se někdy rychle dělí a předstihnou zdravé mitochondrie. Shoukhrat Mitalipov, vedoucí Centra pro embryonální buňky a genovou terapii při Oregonské univerzitě zdraví a vědy, ohlásil 15% neúspěšnost, kdy se mitochondriální poruchy vrátily. Mitalipov řekl v rozhovoru pro NPR, že „ta původní, mateřská mitochondriální DNA převládla, a bylo to dost drastické. Po náhradě dárcovskou DNA a před oplodněním bylo původní mateřské mitochondriální DNA přítomno méně než 1 %, a přesto později ovládla celou buňku“. Patrick O'Farrell z Kalifornské univerzity v San Franciscu se domnívá, že zmutované mitochondrie se mohou znovu vzkříšit kdykoli během vývoje dítěte se třemi rodiči, nebo se dokonce znovu objevit v budoucích generacích.

Nebezpečné experimentování

Vzhledem ke všem těmto důvodům nebyla MR dosud schválena Úřadem pro kontrolu potravin a léčiv ve Spojených státech a možná ani nikdy nebude. Proto když jordánská žena s mitochondriálním onemocněním chtěla počít dítě za pomoci MR, John Zhang z kliniky reprodukční medicíny New Hope v New Yorku musel tuto proceduru provést v Mexiku. Vytvořil pět embryí, ale podle *NewScientist.com* se jenom jedno vyvíjelo normálně. Dítěti je teď devět měsíců.

Zhang kvůli tomu cestoval do Mexika, protože, jak řekl, „tam neexistují žádná pravidla“. Přesto trvá na tom, že postupoval bezpečně a eticky, ale bez jakéhokoli lékařského nebo etického dohledu. Ironií je, že rodiče jsou muslimové a rozhodli se pro tuto techniku MR,

aby nebyla zničena existující embrya. Ale bylo jasné, že pro těhotenství budou použita jen chlapecká embrya, protože chlapci nemohou dále přenést genetické modifikace. Co se však stalo s ostatními čtyřmi embryi? Byla zničena, zahozena nebo zmrazena? Kdyby byla ženského pohlaví, byla by v každém případě zničena, aby se zajistilo, že nebudou moci přenést žádné škodlivé účinky?

Darnovsky to nazval „nebezpečným experimentováním“ a dodal, že „žádný badatel nebo lékař nemá právo porušo-

Obávám se, že neexistuje žádná hranice, kterou nebudeme schopni překročit, žádné etické hradby, které bychom se zdráhali strhnout ve jménu vědy.

Foto: <http://www.speedofcreativity.org>

vat dohodnutá pravidla a vytvářet si své vlastní. Je to nezodpovědné a neetické jednání“.

Knoepfler reagoval na tuto zprávu připomínkou, že „se jedná o experiment na živé lidské bytosti, jehož důsledky se budou projevovat v průběhu let a desetiletí. Stojí rovněž za zmínku, že toto dítě je vlivem této techniky geneticky modifikovanou lidskou bytostí.“

Pro dobro lidstva?

Toto jsou nepochybně zoufalé skutky – nejen vzhledem k naprostému pohrdání posvátností lidského života, ale vzhledem k závratné rychlosti, s jakou jsou vědci schopni odkopávat etickou složku své práce dál a dál z cesty jako starou plechovku. A celou dobu tvrdí, že je to pro dobro lidstva. A tak se táží: Jak můžeme

zacházet s jednotlivými členy lidského druhu tak bezcitně a současně tvrdit, že je to pro dobro celého lidstva?

Obávám se, že neexistuje žádná hranice, kterou nebudeme schopni překročit, žádné etické hradby, které bychom se zdráhali strhnout ve jménu vědy.

Místo etiky bezohlednost

Denně jsem obklopena vědou a vědci. Často v reakci na toto šílenství odpovídají, že by k tomu stejně tak či onak došlo a že neexistuje žádný způsob, jak to zastavit, což znamená, že se s tím musíme smířit – vše ve jménu pokroku.

Jsem-li Frodo, pak oni a zbytek společnosti jsou Saruman – podvolují se zoufalství a uzavírají dohodu se Sauro-nem. Ve filmové verzi Pána prstenů říká Saruman Gandalfovi: „Proti moci Mordoru se nedá zvítězit. Musíme se s ním spojit, Gandalfu. Musíme se spojit se Sauro-nem. Bylo by to moudré, příteli.“

Gandalf odpověděl: „Pověz mi, příteli, kdy Saruman Moudrý vyměnil rozum za šílenství?“

Vskutku. Kdy věda vyměnila rozum za šílenství, etiku za bezohlednost?

Co s tím tedy budeme dělat?

Pokud propadneme zoufalství, budeme jako Saruman.

Vždy se můžeme obrátit k modlitbě. Je na čase přidat výzkum lidských embryí a genetické inženýrství lidských zárodků na náš seznam nejzávažnějších problémů, za které se modlíme. Nezáleží na tom, zda rozumíme podrobnostem tohoto vědeckého odvětví, či nikoliv. Modlit se za ukončení potratů a asistované sebevraždy už nestačí.

Kromě modlitby existují i další věci, které můžeme udělat. První z nich je volit pro-life zástupce na všech úrovních vlády, od obecního zastupitelstva až po poslance parlamentu. Být pro-life se však netýká jen potratů. Jde o ochranu nedotknutelnosti života od začátku do konce. Pro-life zákonodárci, i v případě, že se nezvratí rozsudek *Roe v. Wade*, mohou ovlivňovat místní a státní zákony a zabránit financování neetického výzkumu.

Za druhé musíme bojovat za právo na výhradu svědomí pro pracovníky ve zdravotnictví. Představuji si svět v ne

příliš vzdálené budoucnosti, kde lékaři budou nuceni vytvářet geneticky modifikovaná embrya a nechat tyto děti narodit se jednoduše proto, že rodiče tvrdí, že je jejich „reprodukčním právem“ mít takové děti, jaké si usmyslí. Bez práva na výhradu svědomí budou neetické experimenty

na příští generaci na denním pořádku a budou probíhat bez jakékoli kontroly.

Vždy si však musíme uchovávat naději. Když hledím na kolos, kterým je moderní biotechnologie, vždy si vzpomenu na Froda Pytlíka. Když byl postaven před zdánlivě nemožný úkol přinést

Prsten do Mordoru, místo aby se zdráhal, že je to příliš těžké, odvětil: „Odnesu tam Prsten, ačkoli neznám cestu.“

Rebecca Taylorová
<http://www.ncregister.com>
Přeložil Pavel Štíčka
(Mezitimulky redakce)

KOŘENY PÝCHY

Foto: Wikimedia Commons, Sailko (CC BY-SA 3.0)

Všechno zlé se rodí ve tmě a tma je vše, co je mimo světlo. Světlo učinil Bůh; to byl jeho první tvůrčí rozkaz, velmi jednoduchý a prostý k vyslovení, ale nikoli lehký k pochopení, neboť ho nepochopili ani mnozí z andělů. Dílo stvoření se stalo kamenem úrazu už i rozumu andělskému, tím spíše pak rozumu lidskému. A také filosofie se dosti obtížně obírá otázkou, proč Bůh stvořil svět, měl-li jej stvořit či musel-li jej stvořit, nevznikla-li dílem stvoření nějaká újma Božské Velebnosti a neplynou-li z toho důsledky dosti dalekosáhlé a temné.

Být jako Bůh

Zdalo se, a to nikoliv až teprve kacířům v dobách křesťanských, že Bůh jako bytost svrchovaně úplná, soběstačná, nemůže mít ani tvůrčí žádost a že každý úkon tvořící něco nového vně Božské Bytosti je s ní nesrovnatelný. To se zdálo andělům, kteří se oddělili a sjednotili v pekle. Lze předpokládat, že své stvo-

ření už v prvním okamžiku považovali za něco, co netřeba přijímat dobrovolně a beze všech výhrad. Považovali to totiž za újmu, že byli pouze stvoření, nemožnou vzniknout sami ze své vlastní vůle,

Jen doufání v Boha má cenu ustavičnou a čím jsme poníženější, tím jistější je i naše spasení v den nejposlednější.

a že nevznikli tedy z Boha samého jako nějaké jeho větve a výhonky, nýbrž že byli učiněni z ničeho, a tudíž v úplné závislosti na Bohu, proti němuž neměli žádné své vlastní právní moci ani možnosti odvolání, a nebyli tedy jako Bůh, ani nebyli jeho nepostradatelnými částmi, nýbrž tvorové se všemi příznaky a závazky tvorů. Nad to však měli rozum velmi jasný a osvícený, o jehož dokonalosti si člověk nemůže

udělat ani představu, a viděli lépe svou závislost a podřízenost, než jak ji vidí člověk, neboť jsou pouzí duchové.

Svým stvořením se octli vně Boha, nebyli tedy uvnitř něho jako v paláci, nýbrž venku a tam si nemohli zaříditi své vlastní božství, nýbrž byli tam spíše jako sluhové, stojící v předsíni. Ale každá bytost tak či onak touží po svobodě a nerada snáší újmy. Tito duchové pak, kteří jako by ještě na sobě a v sobě cítili žár božského tvůrčího ohně, toužili po svobodě zcela svrchované, ničím neomezené; buď chtěli být jako Bůh, nebo raději litovali svého vzniku.

Zklamání tváří v tvář bídě

My lidé ovšem nemůžeme dokonale pochopit tehdejší stav odpadlých andělů, neboť jsme omezeni tělem a smrtí. Ale máme pro srovnání jakýsi příklad z lidského života. Stává se někdy, že děti, je-li jim sděleno nepovolaným člověkem, jakým způsobem přišly na svět, pozbudou na dlouhý čas svého dřívějšího blaženého klidu a jsou velice nešťastny. Marně hádají, proč beze své vůle a bez svého souhlasu byly přivedeny na svět, a to způsobem, který se jim naprosto nezdá dosti důstojným. Dítě se totiž považuje za jakousi podobu nějakého andělka, postaveného na zemi, a náhle se mu tato představa nejen zhroutí, nýbrž je vyměněna za představu těžce snesitelnou. Pak nastává melancholie a nechť k životu, ne-li touha po smrti. A to se u lidí někdy opakuje, zvláště u takových, kteří zatouží po tom, aby vynikli a vyrostli do nějaké výše ať v oboru rozumovém nebo citovém, ať to jsou umělci, objevitelé, filosofové, učitelé, nebo i osoby duchovní; často se totiž

octnou v místech, kde se domnívali, že strhnou hvězdu s nebe a místo ní popadli jen svou vlastní žalostnou bídu. Pak cítí zklamání, žalost, hrůzu a odpor ke všemu, k sobě samým a také k Bohu. Neboť člověk touží po povýšení a nechce-li být právě jako Bůh, přece aspoň chce hodně vysoko. Nezdaří-li se mu to, pak vyčítá, a komu jinému než Bohu?

Služebnost tvorstva

Prvním kamenem úrazu, z něhož pochází všechno pohoršení, bylo tedy stvoření či přesněji řečeno úkon stvoření sám. Tomu podlehl i mnozí z andělů, ač byli stvoření jako pouzí a nesmrtelní duchové; tím spíše tedy podléhá člověk, který přichází na svět velmi bídně a žalostně. A tu se již projevuje služebnost tvorstva a vůle Boží. Bůh chce a také vymáhá, aby tvorové přijímali určení, které jim dává,

a plnili je podle ustanoveného řádu. Tvor pak to má přijímat a plnit s úplnou odevzdaností do jeho vůle.

Vítězství kříže

To by se ovšem zdálo velmi jednostranné a obtížné k vyplnění, kdyby se projev Boží vůle omezoval pouze na to. Nebyl by totiž znám účel a nebyla by patrná Boží láska. Ta se projevila teprve tím, že Bůh sám vzal na sebe lidské tělo, i jeho bídu, i jeho smrtelnost a učinil zadost veškeré pýše, veškerému vzdoru, vzteku a nenávisti všeho tvorstva svou smrtí na kříži. Tím bylo dáno křesťanu vše, po čem srdce jeho prahne. Bůh se učinil člověkem a vydal se lidem na milost a nemilost. A je ještě mnoho tajemství v tom, co Bůh zamýšlí učinit s člověkem a jakou slávu a důstojenství připravuje duším svých věrných tam na věčnosti, a nebylo by dobré, kdy-

by lidé toto tajemství znali už za živa. Ale je jisté, že Bůh je veliký ve své moci, ve svých úmyslech a ve svém bohatství, které si nenechává na věky sám pro sebe.

Proto je třeba přijmout radostně z ruky Boží vše, i nejtrpčí věci, i to, co se zdá nesnesitelné, a právě v tom spatřovat bezpečnou cestu k slávě věčné, která je nade všechno pomyšlení. A zdržovat se pýchy, ať vychází z čehokoliv, a za nic se nepovažovat. A nedomnívat se, že máme to nebo ono, že máme nadání, povolání, vyvolení a podobné věci, neboť to všechno se dává a odnímá, nabývá a ztrácí, kdo stojí, může upadnout a ztratit vše, jen doufání v Boha má cenu ustavičnou a čím jsme poníženi, tím jistější je i naše spasení v den nejoslednější.

Jaroslav Durych

Na Hlubinu XVIII., 7 (září 1943)

Redakčně upraveno

ZVEDNĚME HLAVY, NEŽ BUDE POZDĚ

Sedmdesáté výročí Vítězného února bylo tentokrát znát. Naši politici včetně prezidenta mu sice nevěnovali mnoho pozornosti, ale tisk prezentoval speciální čísla, která byla vidět – dokonce i veřejnoprávní televize uvedla zvláštní pořady.

Nazlobilo mě, že i při této příležitosti se projevil náš český pesimismus: televize nám předvedla přitroublé studentíky, kteří vůbec nevědí, co byl únorový převrat, a našťvané důchodce, kteří tvrdí, že dříve bylo lépe, respektive že teď je hůře. Na ty důchodce mají zřejmě v televizi zvláštní sklad. Je mi líto, ale mládež, s kterou přicházím do styku, je poměrně inteligentní, a větší část nás starších osob se pořád ještě raduje ze svobody.

Nicméně hrozba působení Andreje Babiše v politice je znepokojivá, a to v řadě ohledů. Je tu obrovský konflikt zájmů, masivní dojení státních dotací, zneužívání finanční správy proti konkurentům. To se týká jeho osoby. Ale ještě nebezpečnější je jeho politická agenda – zvyšování daňové a administrativní zátěže, všemožné šmírování a fízlování,

výzvy k udavačství. Omezování občanských svobod, rehabilitace obłudných postav a metod komunistického režimu. Tady vidím skutečně nebezpečí návratu do komunistických časů.

Foto: <http://www.moderni-dejiny.cz>

Máme-li situaci zachránit, nesmíme se bát a musíme se zaměřit na obnovu společnosti.

Děláme si to do značné míry sami – Babiš a jeho ANO mají masivní podporu. To je podobné začátkům komunismu, kdy měli komunisté a jejich

představy také značný ohlas. A pak už bylo pozdě.

Máme-li situaci zachránit, nesmíme se bát a musíme se zaměřit na obnovu společnosti. Ne cestou petic a manifestací, ale obnovou institucí, na kterých společnost stojí. Trochu si přihřiju vlastní polívčičku a připomenu, že Občanský institut, v němž jsem léta pracovala, takovou instituci před čtrnácti lety odstartoval – domácí vzdělávání. A to se rozrůstá. (Dokonce i mainstreamový tisk zaznamenal, že z něho vyrostla tolik populární Ester Ledecká).

Budeme-li trvat na tom, že si svoje věci budeme dělat po svém, máme šanci. Momentální režim nám sice bude dělat potíže, ale zatím nemůže postoupit k otevřenému teroru. Takže zvedněme hlavy a *vylhřněme si rukávy!*

Michaela Freiová

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

FIKTIVNÍ FILOSOFICKÉ ROZHOVORY O NEFIKTIVNÍCH PROBLÉMECH

Dialog politika s filosofem IX.

Filosof s politikem pokračují v hledání obecné definice totalitního režimu. Co totalitní režimy podstatně a dostatečně odlišuje od režimů ostatních?

P: Nemám důvod pochybovat o tom, že totalita obsahuje: a/ snahu po ovládnutí relativně celého lidského života; b/ že se přitom nezastaví před žádnou mravní překážkou; c/ že k tomu zneužije politickou moc podle libosti. To všechno k základům totality asi patří, ale přijde mi to pořád moc obecné, málo reálné. Zkušenost s totalitami je přece daleko konkrétnější. Vede k plastičtějšímu popisům té nelidskosti, kterou totalita přináší. Vaše abstraktní definice totality těmi třemi znaky je matná, málo určitá. Nikoho nepřivede ani k té nevolnosti, kterou život v totalitě skutečně vyvolává, ani nepohne k zásadnímu odporu vůči ní.

F: Pro upřesnění: uvedené znaky vymezují ideologii – princip totality; k té patří i režim – nástroj realizace ideologických vizí. Chápu, že někdo potřebuje vidět potoky krve, aby si totalitu náležitě zošklivil. Jinému stačí nahlédnout, že totalita nejlíp nastoluje systém právního a mravního nihilismu. My ale hledáme definici totality, ne ty potoky. Že ji definuju příliš obecně? Ale definice má být obecná. Nejde v ní o to, abychom dokola prožívali ponurá dramata totalitních režimů, ale abychom rozuměli, v čem její nelidskost spočívá a čím je dána. Proč se vůbec zabýváme definicí totality?

P: Abychom ukázali, že politika EU není totalitní.

F: To je Váš zájem. Naším společným zájmem však je, abychom objektivně zjistili, jestli EU je či není totalitní. A k tomu potřebujeme tak obecnou definici, aby ve svém rozsahu zahrnovala všechny minulé, přítomné a budoucí totality – a jen ty. Jaké nároky to na nás klade?

P: Musíme stručně vystihnout všechny nutné znaky totality a nechat přitom stranou znaky nahodilé.

F: Dobře. Když tedy říkáte, že moje definice je moc obecná, tvrdíte, že jsem v ní vynechal nějaké nutné znaky. Jaké?

P: Chybí mi tam zákaz svobody projevu a svobodných voleb, masové mučení a vraždění odpůrců.

Foto: Flickr, FlâneurFloyd (CC BY-ND 2.0)

Pro totalitní režim není podstatné, jak zde a nyní vládne, ale čemu primárně slouží a co šíří.

F: To jsou nahodilé znaky totality. Jejich povýšením na úroveň znaků konstitutivních zúžíte definici totality. Pak mylně pokládáte za netotalitní ty režimy, které jimi ve skutečnosti jsou. A právě to v reflexi politiky EU děláte. Jsme u jádra našeho sporu.

P: Proč myslíte, že vraždění a zmíněná nesvoboda nedefinují totalitu? Zloba nacismu a komunismu byla koncentrována právě v nich.

F: Nehledáme nejkrutější režimy. V definici totality máme na mušce systém,

a tedy i systémové zlo, které nezávisí na míře psychopatie či morálního cynismu diktátorů. Máme ho „koncentrováno“ v druhém (etickém) znaku, jímž jsme definovali totalitní ideologii. Spočívá v koncepčním podřízení celého mravního řádu jejím bombastickým záměrům. Určitá aktuální míra nesvobody či krutosti v zacházení s oponenty však totalitu nedefinuje, protože závisí na měnlivých poměrech ovládané společnosti a na myšlenkově-emočních proměnách vykonavatelů totalitní moci. Kvantifikace restrikcí a represí jsou totiž určitými aspekty faktických realizací jednotlivých totalitních režimů. A taková fakta vždy závisejí na mnoha proměnných, jakými jsou momentální stavy společnosti či základní strategie a subjektivní stavy vládnoucích elit. Jsou tedy pro totalitu nenutné, a proto nemohou tvořit její obecnou identitu.

P: Už dávno jsem si stačil všimnout, že jste v abstrakcích jako doma. Mohl byste to trochu konkretizovat?

F: Návyk na vysokou míru krutosti přivedl některé levičáky k myšlence, že Husákův režim vlastně nebyl totalitní. Jak se Vám to líbí?

P: No, nelíbí.

F: Proč?

P: Byla tu vláda jedné strany, estébácká šikana...

F: Ale nebyla tu taková míra represí, která podle Vás patří k definici totality.

P: To ne.

F: Takže Vaše zařazení krutosti do definice totality vytvořilo pseudoproblém, jestli byl Husákův režim totalitní; rozumnější definice ho vylučuje. Zohledňuje totiž fakt, že i v totalitních režimech dochází k situačnímu utahování a povolování

šroubů v závislosti na výše zmíněných proměnných. K definici totality tedy stačí, že má všechny varianty či kvantifikace restrikcí a represí pevně zabudovány ve svém potenciálu.

P: Tohle snad platí jen o totalitní ideologii. Říkal jste ale, že totalitní systém se skládá z ideologie a režimu. A v definici totalitního režimu přece nemůžete abstrahovat od konkrétní reality plně zákazů a krutého násilí.

F: Toť otázka. Co odlišuje totalitní režimy od ostatních tyraní? Počet zákazů a umučených? Nebo to, že realizují totalitní ideologie?

P: Zřejmě to druhé.

F: Tak uvažujme. Jaký může být hlavní požadavek totalitních ideologů vzhledem k politické moci, ne-li ten, aby uskutečňovala jejich megalomanské vize? A právě toto uskutečňování dělá z politického režimu režim totalitní.

P: To mi přijde hodně jednoduché. Chybí specifikace mocenských struktur a institucí, které totalitní programy uskutečňují.

F: Podceňujete praktickou inteligenci totalitních ideologů.

P: Jak to?

F: Jejich bytostným zájmem je mocenská realizace ideologie. K tomu především musejí získat moc. Byli by ale padlí na hlavu, kdyby se přitom (fascinováni Leninem) vázali na revoluční násilí jako na jediný způsob uchopení moci. Kdyby tedy pokládali násilí za nutný znak vzniku totalitního režimu. V takovém případě byste měl vyhráno – politika EU by nebyla totalitní. Ale on by nebyl totalitním ani režim Hitlerův. Prozíraví totalitáři však ve skutečnosti nejenže nevynechají žádnou příležitost k převzetí moci, ale vynalézavě ty příležitosti vytvářejí.

P: Proč tohle říkáte? Vždyť je to triviální.

F: Díky. To, k čemu tím mířím, už tak triviální není. Jako se totiž totalitní ideologové nevážou na jeden model získání moci, tak také nechávají ve hře i četné alternativy při jejím užívání a udržování. V totalitních režimech řídí politiku ideologové. Nesmlouvavě na ní vyžadují realizaci svých programů. Ale čím jsou prozíravější, tím méně svazují politickou praxi nějakými apriorními představami a směrnici, které by politikům pře-

Foto: Flickr, Terrazzo (CC BY 2.0)

dem určovaly, **jak** mají ideologii realizovat. Prozíraví ideologové totiž dobře vědí, že uvádění idejí do praxe se děje v proměnlivých společensko-politických podmínkách, které vytvářejí různé situace, v nichž se má ideologie uskutečňovat. Vědí tedy, že úspěšná strategie se musí této situační rozmanitosti přizpůsobovat.

Bytostným zájmem totalitních ideologů je mocenská realizace ideologie. K tomu především musejí získat moc.

vat, a proto nedávají politikům žádná apriorní, jednoznačná zadání o způsobech uskutečňování svých nápadů. Spoléhají na jejich situační pružnost a nechávají jim v tom volnost.

Některé socio-politické situace vyžadují jeden, jiné zase jiný způsob zavádění a prosazování převratných nápadů ideologů. Ti prozíraví proto politikům nediktují, jestli je mají realizovat naráz či postupně, tyransky či spíše v modu intelektuální svůdnosti...

Proto není možné v obecné definici vymezovat totalitní režim nějakou rigidní specifikací či konstelací institucí a struktur moci, jak se domníváte. Nelze ho definovat ani určitými způsoby uskutečňování ideologie a aktuálního ovládnutí společnosti. Nejen v různých

totalitních režimech, ale i v různých fázích téhož režimu jsou tyto konstelace a způsoby realizace různé, a přesto jde pořád o totalitní režimy. Proč? Protože ve společnosti šíří tutéž rakovinu.

Pro totalitní režim tedy není podstatné, **jak** zde a nyní vládne, ale **čemu** primárně slouží a co šíří. V realitě totalitního režimu je konstitutivním právě ten samotný fakt mocenského uskutečňování nelidské, smrtící ideologie. Samo uskutečňování ideologie je v totalitním režimu principem nahodilých způsobů jejího prosazování; ty v něm mají základní důvod své existence. Proto je uskutečňování totalitní ideologie specifickou diferencí totalitních režimů čili tím, co je v obecné definici podstatně a dostatečně odlišuje od ostatních režimů. Naproti tomu způsoby mocenského zajišťování realizace totalitní ideologie jsou nejen variabilními, nýbrž také méně výstižnými variantami a odvozenými aspekty základního, konstitutivního určení totalitního režimu. Nemohou proto postihovat jeho identitu, nemohou definovat, čím je. Nějaké námitky?

P: Dejte mi čas.

F: Věřím, že příště už budeme zjišťovat, jestli správná definice totality pasuje na to, co předvádí bruselská politika. Těšíte se?

Jiří Fuchs

Jiří Fuchs, filozof, lektor Academia Bohemica

SMÍRNÁ POUŤ A PROCESÍ NA SVÁTEK ZVĚSTOVÁNÍ PANNY MARIE

Sobota 24. března 2018, Brno

Slavnost Zvěstování je dnem, kdy se Panna Maria stává Matkou, protože dostává Syna. Zvěstování Panny Marie lze považovat za oslavu vznešenosti mateřství. V moderní době je však mateřství pošlapáváno masově rozšířeným, do nebe volajícím zločinem: vraždami nenarozených dětí v mateřském lůně. Tento zločin je dennodenně páchan před zraky netečné společnosti a za podpory státu, v rozsahu, který nemá v historii obdoby. Proto je svátek Zvěstování Panny Marie tradičně spojován se vzpomínkou na oběti těchto zločinů a s veřejnými vystoupeními proti těmto zlům. Smírná pouť bude obětována:

- za zastavení potratů a za obrácení všech, kteří se na nich podílejí,
- za oběti potratů a za matky v pozhnaném stavu,
- o prosbu za smír kvůli spáchaným hříchům.

Doporučená příprava na pouť

15. až 23. března – Novéna ke Zvěstování Panny Marie

23. března – Půst od masa a půst újmy

Průběh pouti 24. března 2018

9:30 modlitba posvátného růžence

10:00 Bohoslužba v bazilice Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně u Panny Marie Svatotomské – palladia města Brna (dle Missale Romanum 1962), poté krátká pobožnost ke svatě Ritě

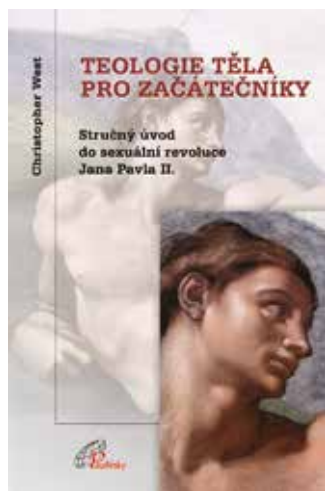
11:30 Procesí od baziliky k Mariánskému sloupu na náměstí Svobody

12:15 Modlitby u Mariánského sloupu na náměstí Svobody

Maria, pomoz, přišel čas, milostná Matko, slyš náš hlas! V nebezpečí a strádání přímlyva Tvá nás ochrání. Lidská kde síla bezmocná, Tvá kyne ruka pomocná. Neoslyš proseb dítek svých, k Tobě tak vroucně lkajících. Ukaž se Matkou laskavou, v nouzi nám sešli pomoc svou. Maria, pomoz, přišel čas, milostná Matko, slyš náš hlas. Amen.

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, I 10 00 Praha I, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz

Christopher West: Teologie těla pro začátečníky

Stručný úvod do sexuální revoluce Jana Pavla II.

Kniha „překládá“ ohromující poselství Jana Pavla II. do jazyka běžného čtenáře. Stránku za stránkou odkrývá vzájemné souvislosti mezi sexualitou a nejdůležitějšími otázkami lidské existence. *Váz., 144 s., 175 Kč, dotisk*

Tonino Lasconi: Ježíš nás zve ke svému stolu

Průvodce pro děti na cestě k prvnímu svatému přijímání

Kniha vede malé čtenáře k hlubšímu pochopení velké životní události, na kterou se připravují. Nechybí zde ani jednoduchý návod, jak přistupovat ke zpytování svědomí. Tento titul doplňuje publikaci *Já se taky zpovídám!* od téhož autora, která je přípravou ke slavení svátosti smíření. Kniha je též bohatě ilustrovaná a přináší podněty pro katechety a rodiče dětí. *Brož., 64 s., 125 Kč*

Jak to vidí Jana Gruberová

Madeleine Delbrêlová, mystička ulice

Myšlenky Madeleine Delbrêlové oslovily mnohé pokoncilové generace, které hledaly ušlechtilé vzory přítomnosti laiků ve světě, ale nikoli ze světa. Včetně té, která říká: „Nemůžeme druhým darovat víru, ale můžeme jim darovat sami sebe.“

„Existují lidé, které si Bůh bere stranou. Existují jiní, které nechává v zástupu, ale neodnímá je světu. To jsou lidé s běžnou prací, rodinou či běžným životem za svobodna. Lidé s běžnými nemocemi a smutky, běžným domovem i ošacením. Lidé běžného života, které potkáte na jakékoli ulici. (...) My, lidé ulice, vši silou věříme, že tato ulice a tento svět, do kterého nás Bůh postavil, je místem naší svatosti.“ Takto popisuje své povolání Madeleine Delbrêlová, laička žijící v převratném pařížském dění první poloviny minulého století, jejíž heroické ctnosti papež František uznal 27. ledna 2018. Titul „ctihodná“ tak dostává žena, kterou kardinál Carlo Maria Martini označil „za jednu z největších mystiček 20. století“, ačkoli dobře věděl, že polovinu života strávila na dělnickém předměstí Paříže, v městě Ivry s jeho třemi sty továrnami. Delbrêlová totiž byla mystičkou ulice a ženou periferie v době, kdy tento pojem ještě nebyl příliš v módě. A také velkou básnířkou a konvertitkou, píše o ní 28. ledna 2018 italský deník *Avvenire*.

Narodila se roku 1904 a v dospívání si poznamenala „Bůh je mrtev, ať žije smrt“. Ve dvaceti letech nicméně díky svým vrstevníkům našla víru, začala se angažovat ve skautismu a poslušna vnuknutí, že „modlitba je jediná seriózní

cesta k zúčtování s Bohem“, zamýšlela vstoupit na Karmel. Kvůli péči o rodiče se však této cesty vzdala a neustále hledání ji, už jako sociální asistentku, zavedlo mezi marxistický proletariát. Spolu s několika přítelkyněmi s ním sdílela každodenní život chudoby, ale nikoli ideologii, čímž si vysloužila podezření obou stran. Kontemplativní pohled, konkrétní láska k bratrům a bezpodmínečné ztotožnění s Církví stvořily v Delbrêlové překvapivě bohatou syntézu – když se jí někdo zeptal, jak dokáže jako křesťanka žít v epicentru třídního boje, odpovídala s odzbrojující prostotou: „Bůh nikdy neřekl: ‚Miluj svého bližního jako sám sebe, ale s výjimkou komunistů.‘“

Madeleine Delbrêlová nikdy nezaložila žádnou strukturu nebo řeholi; své poslání vždy definovala jako každodenní život podle evangelia, který v každodenních setkáních předává Kristovu tvář. O sobě a svých družkách říkala: „Nemáme žádné povinnosti, ale jsme naprosto závislé na jediném – milosrdné lásce.“ Tím, že sama beze zbytku naplňovala tento ideál, dosáhla mistrovství v modlitbě, která věřícího doprovází v každé chvíli a kdekoli. V modlitbě také dokázala udržet pohromadě rozporuplné rysy své osobnosti, vysvětluje teolog Hans Urs von Balthasar – hlubokou serióznost

a vlídný humor, až dětské přilnutí k Bohu na jedné straně a ostře realistickou sociální a psychologickou analýzu na straně druhé, příslušnost k Církvi až do morku kostí a oprostěnost od veškerých církevních klišé. Pokud někdo Madeleine požádal o rozhovor, dodává švýcarský teolog, musel se připravit na počátečních několik minut ticha, během kterých si pečlivě připravovala a zapalovala cigaretu. Pouze několik nejbližších lidí vědělo, že si v tu chvíli dopřávala čas na modlitbu za dočasněho člověka.

Když tato nevšední žena v roce 1964 náhle zemřela, znalo ji málo lidí. Větší odezvu zaznamenalo až posmrtné vydání jejích spisů (česky Delbrêlová, Madeleine. *Misionáři bez lodi*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008; podnětná je také nezištně zpřístupněná diplomová práce). Její myšlenky, modlitby, básně a dopisy oslovily mnohé pokoncilové generace, které hledaly ušlechtilé vzory přítomnosti laiků ve světě, ale nikoli ze světa. Mezi cestami, kterými se ubírá její spiritualita dnes, je také twitterový účet, který už několik let šíří její myšlenky na sociálních sítích. Včetně té, která podotýká: „Nemůžeme druhým darovat víru, ale můžeme jim darovat sami sebe.“

Jana Gruberová
Radio Vaticana

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:
Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSC:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedine díky zasláním darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

„Ani papež, ani biskupové nemohou předefinovat svátosti na prostředky k utišení psychických obav a uspokojení duchovních potřeb,“ prohlásil německý kardinál Gerhard Ludwig Müller, emeritní prefekt Kongregace pro nauku víry. Poskytl rozhovor, jehož překlad přineslo Radio Vaticana, reagující na prohlášení některých jeho německých kolegů, biskupů, na téma přijímání Eucharistie pro evangelické manžele či manželky ve smíšených manželstvích. „**Úkolem papeže a Kongregace pro nauku víry je zachování jednoty Církve ve zjevené pravdě. Pluralismus v teologii je dovolený, ale pluralismus ve víře je chybný,**“ uvedl kardinál Müller v odpovědi novinářce, sugerující, že papež František by byl otevřen pro podobné kroky „v jednotlivých případech“. Německý kardinál odpověděl otázkou, „jak jsme posílili jednotu Církve, když jsme ve vlastních řadách zasedli neklid a rozdávali rány? Často se mluví o kolegiálnosti a synodalnosti jako o společné cestě. Proč ji tedy nepraktikovat také v oněch proslulých „jednotlivých případech“? Kardinál Müller se vyjádřil také k hlasům německých biskupů na téma žehnání homosexuálních párů. Jak řekl, „**nikdo neodsuzuje člověka s homosexuálními sklony. Byla by to rouhavá arogance a zpochybnování člověka stvořeného Bohem. Ale vzhledem k tomu, že homosexuální činy jsou**

v rozporu s Boží vůlí, nemůže jim nikdo žehnat,“ uvedl německý kardinál.

Další známý kardinál Robert Sarah napsal obsáhlou předmluvu ke knize *O podávání svatého přijímání na ruku. Historické, právní a pastorační pojednání* od italského kněze Federica Bortoliho (*La distribuzione della Comunione sulla mano. Profili storici, giuridici e pastorali*).

Koláž: mimi

ed. Cantagalli, stran 352), kde uvedl, že věří, že „pravda liturgie“ nakonec zvítězí. Parafrazí slova Panny Marie Fatimské – často opakované kardinálem Tomáškem (Mé Neposkvrněné Srdce nakonec zvítězí) – tak vyjadřuje své přesvědčení, že „**v srdci věřících probíhá boj mezi archandělem Michaellem a Luciferem, který má na mušce oběť mše svaté a reálnou přítomnost Ježíše v konsekrované Hostii**“. Guinejský kardinál se odvolává na mariánské zjevení ve Fatimě, kde Mat-

ka Boží upozornila na to, že „nevděční lidé zneuctívají Tělo a Krev Páně“. Kromě úmyslného zneuctívání, jakým jsou tzv. „černé mše“, svatokrádežná přijímání a také tzv. *intercomunio*, jejichž pachatelé škodí jen sami sobě, zmiňuje prefekt vatikánské Kongregace pro bohoslužbu a svátosti „subtilnější ďáblové útoky vedoucí k oslabení víry v eucharistii mezi Božím lidem, a to rozséváním bludů a prosazováním nenáležitých zacházení s eucharistickými způsoby“.

Zdá se, že **osmičkové roky jsou osudové**. Ten letošní, zvláště v měsíci únoru, přinesl zápach doby staré 70 let, linoucí se přímo ze zákonodárných pozic. „Esenbák“ Ondráček stanul ve vedení komise pro kontrolu činnosti Generální inspekce bezpečnostních sborů; dveře se otevřely pro projednávání zdanění „církvních restitucí“, tedy ke krádeži z vráceného, dříve ukradeného majetku.

Ale překročíme ještě hranice: **když potkáte ježka, mluvejte na něj anglicky**. Jako jeden z důsledků brexitu je tu totiž výrazný femonén odchodu ježků směrem z Velké Británie na kontinent. Už dnes může platit, že co ježek, to emigrant! Britové jsou vyzváni, aby na svých pozemcích pro snazší putování ježků do zemí vytoužených budovali cestičky, tunely a dálnice, překážkou jsou jim také ploty!

-zd-

11. 3.	Ne	4. neděle postní (neděle Laetare) 2 Kron 36,14–16.19–23, Žl 137, Ef 2,4–10, Jan 3,14–21
12. 3.	Po	sv. Kvirin ze Siscie, biskup a mučedník Iz 65,17–21, Žl 30, Jan 4,43–54
13. 3.	Út	sv. Patricie, mučednice (Výroční den zvolení papeže Františka) Ez 47,1–9.12, Žl 46, Jan 5,1–3a.5–16
14. 3.	St	sv. Matylda, královna Iz 49,8–15, Žl 145, Jan 5,17–30
15. 3.	Čt	sv. Longin, mučedník Ex 32,7–14, Žl 106, Jan 5,31–47
16. 3.	Pá	sv. Heribert, arcibiskup Mdr 2,1a.12–22, Žl 34, Jan 7,1–2.10.25–30
17. 3.	So	sv. Patrik, biskup Jer 11,18–20, Žl 7, Jan 7,40–53

18. 3.	Ne	5. neděle postní Jer 31,31–34, Žl 51, Žid 5,7–9, Jan 12,20–33
19. 3.	Po	Slavnost sv. Josefa, snoubence Panny Marie (Doporučený svátek) 2 Sam 7,4–5a.12–14a.16, Žl 89, Řim 4,13.16–18.22, Mt 1,16–24a
20. 3.	Út	sv. Archip, kněz a mučedník Nm 21,4b–9, Žl 102, Jan 8,21–30
21. 3.	St	bl. Serapion, poustevník (anachoreta), asketa Dan 3,14–20.91–92.95, Dan 3,52–56, Jan 8,31–42
22. 3.	Čt	sv. Epafrodit, biskup Gn 17,3–9, Žl 105, Jan 8,51–59
23. 3.	Pá	sv. Turibius z Mongroveje, biskup Jer 20,10–13, Žl 18, Jan 10,31–42
24. 3.	So	sv. Kateřina Švédská, abatyše Ez 37,21–28, Jer 31,10–13, Jan 11,45–56

MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Redakční rada: PhDr. Roman Cardal, Ph.D., Mgr. Andrej Kutarňa, fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského č.j.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.